

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Enflasyon Kavramına İlişkin Algılarının Metafor Yoluyla İncelenmesi

Fatıma Betül DEMİR
Bartın Üniversitesi
bdemir@bartin.edu.tr
ORCID ID: 0000-0002-3573-6160

Ahmet ŞAHİN
Bartın Üniversitesi
ahmetsahinsb@gmail.com
ORCID ID: 0009-0007-9549-518X

Araştırma Makalesi

DOI: 10.31592/aeusbed.1304337

Geliş Tarihi: 27.05.2023

Revize Tarihi: 30.11.2023

Kabul Tarihi: 11.12.2023

Atf Bilgisi

Demir, F. B. ve Şahin, A. (2024). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının enflasyon kavramına ilişkin algılarının metafor yoluyla incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(1), 1-19.

ÖZ

Bu çalışmada, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının enflasyon kavramına yönelik algılarının tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Araştırmanın amacına uygun olarak araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Çalışma grubunu 2022-2023 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Türkiye’de bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 121 sosyal bilgiler öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, ilk bölümü demografik bilgiler ve ikinci bölümü “Enflasyon, gibidir; çünkü.....” ifadesinden oluşan bir form aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda, enflasyon kavramına yönelik 5 farklı kategoride toplam 95 adet geçerli metafor üretilmiştir. Sosyal bilgiler öğretmen adayları metaforları oluştururken genellikle nesne, coğrafi unsurlar, doğal afetler ve sağlıkla ilgili terimlerden yararlanmışlardır. Oluşturulan metaforlardan en fazla dolar, balon, asansör, tansiyon, tahterevallı metaforları tekrar etmektedir. Elde edilen sonuçlardan hareketle, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının enflasyon kavramına ilişkin metaforlarının çeşitlilik gösterdiği, enflasyon kavramının toplum üzerindeki etkilerini dikkate alarak metafor ürettikleri söylenebilir. Bu bağlamda öğretmen adaylarının enflasyon kavramına ilişkin algılarının olumsuz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Enflasyon, finansal okuryazarlık, metafor, Sosyal Bilgiler öğretmen adayı.

Investigation of Social Studies Preservice Teachers' Perceptions on the Concept of Inflation Through Metaphor

ABSTRACT

In this study, it is aimed to determine the perceptions of social studies preservice teacher towards the concept of inflation. In accordance with the purpose of the research, phenomenology design, one of the qualitative research methods, was used in the study. The study group of the research was determined by the easily accessible sampling method. The study group consists of 121 social studies preservice teachers studying at a state university in Turkey in the spring term of the 2022-2023 academic year. The data of the research, the first part is demographic information and the second part is “Inflation, like this; because” was collected through a form consisting of the expression. The data obtained were evaluated by content analysis. As a result of the research, a total of 95 valid metaphors in 5 different categories were produced for the concept of inflation. While creating metaphors, preservice teachers generally used terms related to objects, geographical elements, natural disasters and health. The most repetitive metaphors are dollar, balloon, elevator, tension, see saw metaphors. Based on the results obtained, it can be said that the metaphors of the pre-service teachers regarding the concept of inflation vary, and they produce metaphors by taking into account the effects of the concept of inflation on the society. In this context, it was concluded that preservice teachers perceptions about the concept of inflation were negative.

Keywords: Inflation, financial literacy, metaphor, Social Studies preservice teachers.

Giriş

İktisat sözcüğü ile eş anlamlı olarak kullanılan ekonomi, insan hayatını doğrudan etkileyen önemli bir bilimdir. Nitekim insan, var olduğu ilk günden itibaren yaşamını devam ettirebilmek için ekonomik faaliyetler içerisinde yer almak durumunda kalmıştır (Özbilen, 2015). Özellikle tarım toplumunda insanlar üretim yaparak kendi geçimlerini sağlamış ve ürettikleri ürünlerin ihtiyaç

fazlasını başka ürünlerle takas ederek ekonomik hayata doğrudan katkıda bulunmuştur (Erbay, 2013). Sanayi toplumunda ise, üretim süreci insanların daha fazla ve hızlı üretim yapmalarına kolaylık sağlamıştır. Üretilen ürünlerin dünyaya hızla yayılması sonucunda tüketim de artmıştır. Böylece insanlar sahip oldukları sınırlı kaynakları etkili ve verimli bir şekilde kullanmanın yollarını arama çabası içine girmiştir (Düzgün, 2015, s.21). Dolayısıyla sınırsız ihtiyaçlar ve sınırlı kaynaklar arasındaki dengenin sağlanması ekonomi biliminin gerekliliğini ortaya çıkarmıştır (Gümüş ve Şişman, 2012).

Ekonomi bilimi, bireyin ve toplumun sahip olduğu kıt kaynakların alternatif kullanımına yönelik yapılan seçimlerin bilimsel olarak çalışılmasını kapsamaktadır (Meşjasz, 2008). Bu bilgiden hareketle ekonomi biliminin, bireyin yaşamındaki belirleyici faktörlerden biri olduğu söylenebilir (Alpago, 2018). Dolayısıyla bireyin, yaşamını devam ettirebilmesi için ekonomiden bağımsız yaşaması mümkün değildir (Nar, 2019). Bireyler para kazanma arzusuyla çalışarak kendine ve içinde yaşadığı topluma fayda sağlamaktadırlar. Bunun sonucu olarak bireyler yaşamlarının her döneminde ekonomik kararlar alırlar (Barış ve Şeker, 2017). Dolayısıyla bireylerin temel ekonomi konularında bilgi sahibi olarak bilinçlenmesinde ve ekonomik anlamda doğru kararlar almasında eğitim önemli bir rol oynamaktadır. Çünkü eğitim, bireylerin ekonomiye ait kavramları doğru olarak algılaması, kendi ekonomilerini yönetebilmeleri ve geleceklerini planlayabilmelerine yardımcı olmaktadır (Akhan, 2015). Toplumun ekonomik anlamda kalkınmasında en önemli faktörün eğitim olduğu göz önünde bulundurulduğunda, daha iyi bir hayat sürdürebilmek ve genel anlamda refah seviyesinin yüksek olması da ancak eğitim seviyesinin yükseltilmesiyle gerçekleşebilir (Çakmak, 2008; Öztürk, 2005; Serter, 1982).

Ekonomi ile ilgili bilgilerin öğretime erken yaşlarda başlanması, çocukların ilerleyen yaşlarında finansal becerileri edinmesinde kolaylık sağlayarak, bu konularda olumlu yönde alışkanlık kazanmalarına yardımcı olabilir (Yıldırım ve Özbek, 2021). Finansal konularla ilgili temel bilgileri ilk olarak ailelerinde alan çocuklar, bu bilgilerini okulda pekiştirip, yeni bilgi ve beceriler edinebilecektir. Öğretmenlerin ise, öğrencilere ekonomi ile ilgili temel konuları ve kavramları öğretmelerine ve onların finansal becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmaları gerekmektedir. Nitekim ekonomi konuları üzerine yapılan öğretim etkinlikleri öğrencilerin ekonomi ile ilişkili kavramları öğrenmelerini kolaylaştıracaktır (Öztürk, 2015; Sosin, Dick ve Reiser, 1997). Ayrıca öğrencilerin finansal konulardaki bilgi eksikliklerinin giderilmesi amacıyla öğretim programlarında bu konuya önem verildiği görülmektedir (Akhan, 2013; Mandel ve Klein, 2009). Öğretim programları incelendiğinde, temel düzeyde ekonomi bilgi ve becerilerini içeren, ekonomi konularıyla ilgili kazanıma sahip dersin sosyal bilgiler olduğu görülmektedir (Güvenç, 2017). Nitekim sosyal bilgiler dersinin içeriğini oluşturan sosyal bilim dalları arasında ekonomi bilimi yer almaktadır (Yalçınkaya ve Er, 2019). Bunun yanı sıra ders kapsamında kazandırılması amaçlanan beceriler arasında “finansal okuryazarlık” becerisi yer almaktadır.

21. yüzyılda önemi artan finansal okuryazarlık, bireylerin finansal kararlar alırken gerekli olan bilgi ve becerileri anlamaları ve kullanmaları; bireyin ekonomik hayata katkıda bulunması ve almış olduğu kararlarla birlikte finansal refahını iyileştirmesine yardımcı olan bir beceridir (Biçer ve Altan, 2016; Lusardi, 2015; Marcolin ve Abraham, 2006). Ekonomik krizlerin bireylerin yaşamını doğrudan etkilediği göz önünde bulundurulduğunda, bireylerin finansal konularda bilgi sahibi olmaları önemli bir husustur (Coşkun, 2016). Bu bağlamda 2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nda finansal becerilerin geliştirilmesine vurgu yapıldığı görülmektedir. Nitekim dersin özel amaçları arasında yer alan “*Ekonominin temel kavramlarını anlayarak kalkınmada ve uluslararası ekonomik ilişkilerde millî ekonominin yerini kavramaları*” maddesinin finansal okuryazarlık becerisi ile ilişkili olduğu söylenebilir (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2018). Finansal okuryazarlık becerisinin “*Üretim, Dağıtım ve Tüketim*” öğrenme alanı kazanımlarında yer aldığı görülmektedir. Bu öğrenme alanında “*Ülke ekonomisinde kaynakların sınırlı olduğunu kavramaları, mevcut kaynakları korumak gereğinin önemine inanmaları, kendi ekonomik yaşantısını diğerlerinininkiyle karşılaştırarak farklılıkları ve benzerlikleri ortaya koymaları, yaşadığı yerin ekonomik koşullarını inceleyip bu koşulları geliştirmek için çaba göstermeleri beklenmektedir*” hedefleriyle finansal okuryazarlığın önemini vurgulandığı söylenebilir (MEB, 2018).

Öğretim programının özel amaçlarında da belirtildiği üzere bireylerin temel finansal kavramlar hakkında bilgi sahibi olması, finansal kavramları anlaması ve geleceğe yönelik finansal kararlar alabilme yetkinliğinde olması gerekmektedir (Öztürk ve Demir, 2015). Fakat finansal konuların ve finansal kavramların öğretiminde bazı zorluklar yaşanabilmektedir. Bu durum finansal kavramların karmaşık ve soyut olmasından kaynaklanmaktadır (Malik, 2023). Dolayısıyla finansal okuryazarlık eğitimi finansal kavramlar konusunda öğrencileri bilgi sahibi yapmayı amaçlamaktadır. Remund (2010) finansal okuryazarlığı ilk olarak “finansal kavramlar hakkında bilgi ve iletişim kurabilme” kategorisinde tanımlamaktadır. Bu bağlamda kavram öğretiminin finansal okuryazarlık eğitiminin temelini oluşturduğu söylenebilir. Dolayısıyla finansal okuryazarlık becerisi en fazla finansal kavramlarla ilgili olması ve bireyin finansal faaliyetlerinde bu kavramları anlaması açısından oldukça önemlidir (Abdullah ve Chong, 2014).

Bireylerin finansal kavramların bilincinde olmaları ve günlük yaşamda karşılaştığı ekonomik sorunları algılayıp, bu sorunları çözebilme becerisine sahip olmaları için temel kavramları bilmeleri gerekmektedir (Webley, 2005). Gümüş ve Pailer (2019) temel düzeyde finansal okuryazarlık bilgisinin faiz, enflasyon, risk, getiri, tasarruf gibi temel finans bilgilerinden oluştuğunu ifade etmişlerdir. Özellikle soyut işlemler döneminin gelişmeye başladığı 11-14 yaş aralığında çocuklara ekonomiyle ilgili temel bilgi, beceri ve soyut ekonomi kavramları öğretilmeye başlanmalıdır. Bu dönemde çocuklar ekonomik kararlar alabilmeli ve geleceğe yönelik ekonomik planlamalar yapabilmelidir (Bayhan, Kaysılı ve Yükselen, 2007). Sosyal bilgiler dersinde öğrencilerin ekonomik kavramları anlaması ve ülkemizin ekonomik yapısı ve ekonomimizi etkileyen faktörler hakkında bilgi sahibi olmaları amaçlanmaktadır (Kızılçaoğlu ve Taş, 2007). Dolayısıyla bu dersi verecek sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ekonomik kavramları doğru anlaması önem arz etmektedir.

Ekonomi kavramları hakkında öğrencileri bilgilendirmekle ve bu kavramları kazandırmakla sorumlu olan sosyal bilgiler öğretmen adayları, lisans sürecinde eğitimini aldıkları derslerde ekonomi ile ilgili kavramları öğrenebilmektedirler. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Lisans Programı incelendiğinde “Genel Kültür Seçmeli Dersler” altında ekonomi konularının yer aldığı “Ekonomi ve Girişimcilik” dersi verilmektedir. Bu derste öğretmen adayları, ekonomi bilimi, girişimcilik ile işletme temel kavramları; ekonomik sistemler; kariyer planlama; girişimcilik kültürü, süreci ve türleri; girişimcilik için proje hazırlama; işletmelerin yönetim sürecini içeren konuları öğrenmektedir (Demir ve Tatan, 2019; Yüksek Öğretim Kurumu [YÖK], 2018). Öğretmen adaylarının bu kavramlara yönelik algılarının yüksek olması ve bu kavramlar hakkında bilgi sahibi olmaları, ileride öğrencilerine bu kavramları aktarmaları açısından önem taşımaktadır. Nitekim ekonomi bilimine ait olan kavramların soyut bir anlam taşıması bu kavramların öğretiminde bazı zorlukları barındırmaktadır. Bu kavramlardan olan enflasyon kavramı hem soyut bir kavram hem de günlük yaşamı doğrudan etkileyen bir kavramdır. Enflasyon, fiyatlar genel düzeyindeki sürekli olarak artış meydana gelmesi ve paranın değer kaybederek bireylerin satın alma gücünü kaybetmesi olarak tanımlanabilir (Çepni, 2019; Eryüzlü, 2021; Gül, Ekinci, Gürbüz, 2006; Malik, 2023; Songur ve Sertkaya, 2020; Yıldırım, 2020;). Ancak mal ve hizmetlerdeki artışın tek seferli olması enflasyon tanımı için yeterli değildir. Fiyatlardaki artışın sürekli olması enflasyonu tanımlamaktadır. Enflasyon kavramı, dünyada sevilen bir kavram olmamakla birlikte devletler enflasyonu yenmeye yönelik politikalar geliştirmektedir (Bal, 2019).

Finansal okuryazar bireylerin ülke ekonomisi ve enflasyon gibi güncel sorunları tanımları ve ne anlama geldiğini bilmeleri gerekmektedir. Bu nedenle bu kavramın anlaşılması 21. yüzyıl kariyer gelişimi ve ekonomik yaşamdaki başarı için gereklidir. Toplumun enflasyon hakkında bilgi sahibi olması, enflasyona sebep olan faktörleri ve enflasyonun oluşmaması için neler yapılması gerektiğinin bilincinde olması gerekmektedir. Bu noktada toplumu şekillendiren sosyal bilgiler öğretmen adaylarının enflasyon kavramına yönelik algıları önem taşımaktadır. Sosyal bilgiler dersinde ekonomi disiplini içinde yer alan bir kavram olan enflasyonun hem güncel olması hem de toplumun tamamını etkileyen bir kavram olması, öğretmen adaylarının bu kavram hakkında bilgi sahibi olmasını gerektirmektedir. Nitekim, Memişoğlu ve Güçin (2017) sosyal bilgiler öğretmenlerinin güncel konuları derslerde kullanma amaçlarının konuların somutlaştırılmasını sağlamak ve toplumun sorunlarına dikkat çekmek olduğunu ifade etmiştir.

Literatür incelendiğinde, enflasyon kavramına ilişkin sınırlı sayıda çalışma olduğu görülmektedir. Lusardi, Mitchell ve Curto (2010) yaptıkları bir çalışmada gençlerin finansal okuryazarlık durumlarını incelemiş ve finansal okuryazarlığının düşük olduğu ve üçte birinden daha azının faiz oranları, enflasyon ve risk çeşitlendirmesi kavramları hakkında temel bilgiye sahip oldukları sonucuna ulaşmıştır. Atkinson ve Messy (2012) OECD (Organization for Economic Cooperation and Development) ülkelerinde yaşayan bireylerin finansal okuryazarlık düzeylerini ve davranışlarını inceledikleri bir çalışmada, 8 farklı finansal kavramını (bölme, paranın zaman değeri, kredi maliyeti, basit faiz, basit ve bileşik faiz, risk ve getiri, enflasyon ve çeşitlendirme) ele almışlardır. Bireylerin paranın zaman değeri, basit ve bileşik faiz kavramlarını daha zor anladıklarını tespit etmişlerdir. Kılıçoğlu ve Akhan (2014) öğretmen adaylarının ekonomi ile ilgili kavramları anlama düzeylerini belirlemeyi amaçladıkları çalışmada, öğretmen adaylarının enflasyon kavramını sınırlı anlama düzeyinde bildiklerini tespit etmiştir. Bayrı ve Akçacı (2020) Kilis ili örneğinde yaptığı çalışmada, çalışmaya katılan bireylerin enflasyon kavramı için oluşturdukları metaforlardan olumsuz olarak algıladıkları oranın daha fazla olduğunu tespit etmiştir. Nalinci ve Yapıcı (2020) meslek yüksekokulu öğrencilerinin enflasyon kavramına ilişkin oluşturdukları metaforları incelemiş ve öğrencilerin oluşturdukları metaforların ekonomik yönünün yanında politik ve sosyolojik yönlerinin olduğu sonucuna ulaşmıştır. Malik (2023) yaptığı bir çalışmada, soyut ve karmaşık olan finansal kavramların görsel metaforlarla nasıl temsil edilebileceğini göstermeyi amaçladığı çalışmada 5 farklı finansal kavramı (risk çeşitlendirmesi, enflasyon, bileşik faiz, paranın zaman değeri ve finansal risk) kullanmıştır. Ünal ve Er (2017) öğretmen adaylarının ekonomi disiplinine ait konularının öğretiminde en çok zorlandıkları kavramın enflasyon olduğunu belirtmektedir. Literatürde sosyal bilgiler öğretmen adaylarının enflasyon kavramına ilişkin algılarının metafor yoluyla belirlenmesine ilişkin bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Öğretmen adaylarının enflasyon kavramına ilişkin neyi bildiğini gösterdiği gibi neyi bilmediğini göstermesi amacıyla enflasyon ile ilgili metafor oluşturmaları istenmiştir (Akhan, 2013; Ulukaya Öteleş ve Demir, 2023). Öğretmen adaylarının enflasyon hakkındaki algılarının tespit edilmesi özelde ekonomi bilimi açısından genelde eğitim ve sosyoloji bilimi açısından katkı sağlayacağı düşünülerek, alandaki eksikliğin giderilmesi amacıyla araştırmanın yapılmasının gerekli olduğu düşünülmektedir. Dolayısıyla bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının enflasyona yönelik algılarının metafor aracılığıyla incelenmesi amaçlanmıştır. Bu temel amaç doğrultusunda şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının enflasyon kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar nelerdir?
2. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının enflasyon kavramına ilişkin oluşturdukları metaforların gerekçeleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın deseni, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması, verilerin analizi, araştırmanın geçerliği ve güvenilirliği ile araştırmanın etiği alt başlıklarında detaylı bilgilere yer verilmektedir.

Araştırmanın Deseni

Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) deseniyle tasarlanmıştır. Olgubilim deseni, farkında olunan ancak derin ve ayrıntılı bir şekilde bilgi sahibi olunmayan olgulara odaklanır. Bu olgular olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi çeşitli şekillerde karşımıza çıkmaktadır. Tümünü yabancı olunmayan ama aynı zamanda tam olarak anlamını kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan çalışmalarda olgubilim deseni kullanılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2021, s.66). Olgubilimin amacı belli bir olgunun araştırmacılar tarafından nasıl algılandığını ortaya çıkarmak ve bu olguyu tanımlamaktır (Baysal ve Hocaoğlu, 2019, s.127). Olgulara ilişkin yaşantılar ve anlamları ortaya çıkarmak için olgubilim deseni kullanılmaktadır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2020, s.22). Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının “enflasyon” kavramına yönelik algılarını metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarmak amacıyla olgubilim deseni kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Türkiye’de bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinde öğrenim görmekte olan 1, 2, 3 ve 4. sınıf sosyal bilgiler öğretmenliği lisans programı öğrencileri oluşturmaktadır. Bu çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örneklem çeşitlerinden kolay ulaşılabılır örneklem yöntemi kullanılmıştır. Bu örneklem yöntemi araştırmalara hız ve pratiklik sağlamaktadır (Patton, 2018, s.242). Araştırmaya hız ve pratiklik kazandıracığı ve araştırmacının çalışma grubuna erişiminin kolay olması dikkate alınarak bu örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya toplam 140 öğretmen adayı katılmıştır. Fakat 19 öğretmen adayının metafor cümlesinin geçersiz olması sebebiyle değerlendirmeye alınmamıştır. Katılımcıların cinsiyet ve sınıf düzeylerine ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 1
Katılımcıların Cinsiyet ve Sınıf Düzeyine İlişkin Bilgiler

Cinsiyet	n	%
Kadın	85	70
Erkek	36	30
Toplam	121	100
Sınıf Düzeyi	n	%
1.Sınıf	22	18
2.Sınıf	34	28
3.Sınıf	25	21
4.Sınıf	40	33
Toplam	121	100

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından hazırlanan form ile toplanmıştır. Bu formda ilk olarak öğretmen adaylarının cinsiyet ve sınıf düzeyi bilgilerine ilişkin kişisel bilgilerinin yer aldığı birinci bölüm yer almaktadır. İkinci bölümde ise, öğretmen adaylarının enflasyon kavramına ilişkin açık uçlu metafor sorusu yer almaktadır. “Enflasyon.....gibidir/benzer, çünkü.....” kalıp cümlesi kullanılarak öğretmen adaylarının enflasyon kavramına yükledikleri anlamları ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Metafor formunda “çünkü” kavramı kullanılarak öğretmen adaylarının oluşturdukları metaforların mantıksal dayanağını belirtmeleri istenmiştir. Öğretmen adaylarının oluşturdukları metaforlar araştırmanın veri kaynağını oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmen adaylarının enflasyon kavramına yönelik algılarını belirlemek üzere metafor üretmeleri istenmiştir. Metafor, bireylerin algılarının anlamlandırılmasında iki nesnenin birbirine benzeyen yönlerinin ve farklılıklarının belirlenmesi ve nesnel arasındaki ilişkilerin tespit edilmesinde yardımcı olmaktadır (Palmquist, 2002). Araştırmada verilerin toplanması araştırmacılar tarafından oluşturulan kişisel bilgilerin ve metafor yapısının yer aldığı bir form ile Microsoft Forms sistemi üzerinden gerçekleştirilmiştir. Oluşturulan form üzerinde çalışmanın ne amaçla yapıldığına ve katılımın gönüllülük esasına dayalı olduğuna dair bir açıklama metni eklenmiştir.

Asıl uygulamaya geçilmeden önce formun anlaşılabilirliği ve uygulamada aksayan durumların tespiti için hazırlanan form farklı bölümde öğrenim gören 2 öğretmen adayına uygulanarak ön uygulama yapılmıştır. Gerekli düzeltmelerin ardından araştırmanın çalışma grubunu oluşturan öğretmen adaylarından veriler toplanmadan belirlenen bir kavrama ilişkin metafor çalışması örneği sunulmuştur. Metafor oluşturmaya yönelik bilgilendirmeden sonra uygulamaya geçilmiştir. Araştırmanın yapıldığı bahar döneminde üniversitelerde yüz yüze eğitime ara verilmiş olması ve

uzaktan eğitimle derslerin devam ediyor olması sebebiyle Microsoft Forms sistemi üzerinden veriler toplanmıştır.

Öğretmen adaylarının enflasyon kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar içerik analizi ile analiz edilmiştir. İçerik analizinde araştırma verileri dikkatli bir şekilde hazırlanıp, ardından kodlanarak ve son olarak anlaşılır bir şekilde yorumlanarak okuyucuya sunulmaktadır (Güler, Halıcıoğlu ve Taşgın 2015). Öğretmen adaylarından toplanan veriler Saban (2009) tarafından takip edilen aşamalardan yararlanarak kategorize edilmiştir. Bu aşamalardan ilki toplanan verileri kodlama ve ayıklama aşamasıdır. Kodlama ve ayıklama aşamasında öğretmen adaylarının enflasyon kavramına ilişkin herhangi bir metafor oluşturmaması, oluşturulan metafora bir gerekçe göstermemiş olması veya anlaşılmaz ifadelerin kullanılması sebebiyle 19 adet form araştırmanın kapsamı dışına çıkarılmıştır. Kalan metaforlar tekrar gözden geçirilerek bu metaforlardan aynı ve yakın anlama gelenler bir araya getirilmiştir. Bir araya getirilen bu metaforlardan ortak özelliklerine uygun olarak kategoriler oluşturulmuştur. Son aşamada ise bütün veriler bilgisayar ortamına aktarılarak frekans (*f*) hesaplamaları yapılmıştır. Kontrolü sağlanan ve uzman görüşü alınan veriler, kelime bulutu, şekil ve şekillerin detaylandırıldığı tablolar ile sunulmuştur. Metaforları hangi öğretmen adayının geliştirdiğine ilişkin bilgiler kodlamalar yapılarak verilmiştir. Örneğin, birinci sınıfta öğrenim gören erkek öğretmen adayı için 1E, ikinci sınıfta öğrenim gören kadın öğretmen adayı için 2K kodlaması yapılmış, öğretmen adaylarının metafor cümlelerinden yapılan alıntılar bu kodlamalarla belirtilmiştir.

Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemi tercih edilmesinden dolayı, araştırmanın geçerliği için inandırıcılık; dış geçerliği için aktarılabirlik ölçütlerinin sağlanmasına dikkat edilmiştir. Araştırmanın niteliğinin artırılması amacıyla literatürden desteklenerek (Patton, 2018; Yıldırım ve Şimşek, 2021) geçerlik ve güvenirlilik için şu hususlar uygulanmıştır:

- *Uzman incelemesi yöntemine başvurulması:* Verilerin tutarlılığı, verilerin analizi, elde edilen kategoriler arasındaki uyumun incelenmesi amacıyla iki farklı sosyal bilgiler alan uzmanın görüşüne farklı zamanlarda başvurulmuştur.
- *Tutarlılık oranı:* Alınan uzman görüşü sonucunda nitel veri analizlerine yönelik Miles ve Huberman'ın (1994) güvenirlilik formülü [$\text{Güvenirlilik} = \frac{\text{Görüş birliği}}{\text{Görüş birliği} + \text{Görüş ayrılığı}} \times 100$] kullanıldığında güvenirlilik oranı %96 olarak hesaplanmıştır. Nitel verilerle elde edilen sonuçlarının güvenilir olduğu söylenebilir. Görüş birliği sağlanan veriler doğrudan değerlendirmeye alınmış, görüş birliği sağlanamayan (%4) verilerde ise ortak bir karar alınmıştır.
- *Araştırma raporunun yazılması:* Araştırma süreci ayrıntılı olarak betimlenerek araştırmacılar tarafından sunulmuştur.
- *Verilerin doğrulanabilirliği:* Elde edilen veriler sosyal bilgiler öğretmen adaylarının görüşlerinden (kimlikleri tespit edilmeyecek şekilde) doğrudan alınan alıntılarla desteklenmiştir.

Araştırma Etiği

Bu araştırma için araştırmanın gerçekleştirildiği üniversitenin etik kurulunun 25.05.2023 tarih, 2023-SBB-0301 sayılı ve toplantı numarası ile etik kurulu onayı alınmıştır.

Bulgular

Bu başlık altında çalışmadan elde edilen verilerden hareketle ulaşılan bulgular ve bulgulara yönelik yorumlar yer almaktadır.

Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemini oluşturan “Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının enflasyon kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar nelerdir?” sorusuna ilişkin öğretmen adaylarının verdikleri cevapların analizi sonucunda oluşturulan Şekil 1’de kelime bulutu ve Tablo 2’de öğretmen adayları tarafından geliştirilen metaforlar detaylı bir şekilde sunulmaktadır.

Şekil 1. Enflasyon Kavramına Yönelik Oluşturulan Metaforlara Yönelik Kelime Bulutu

Şekil 1’de enflasyon kavramına yönelik oluşturulan metaforlar yer almaktadır. Kelime bulutunda dikkat çeken kavramların dolar, balon, asansör, tahterevalli ve çocuk kavramları olduğu görülmektedir. Bu kavramların diğer kavramlara göre daha büyük yazı puntosu ile yer almasının sebebi, sosyal bilgiler öğretmen adayları tarafından daha fazla tercih edilmesidir. Küçük yazı puntosu ile gösterilen kavramların ise daha az tercih edildiği anlamına gelmektedir.

Tablo 2

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Enflasyon Kavramına İlişkin Oluşturdukları Metaforlar

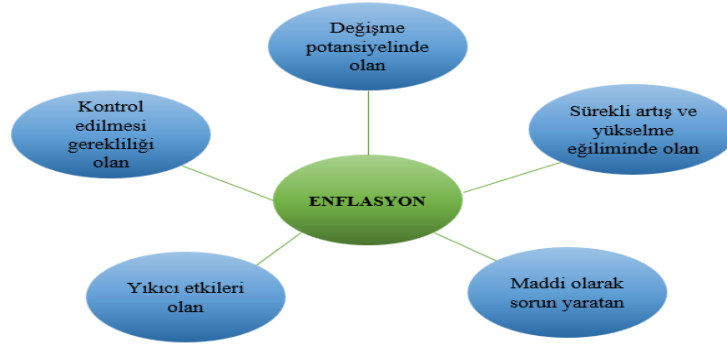
Sıra No	Metafor	f	Sıra No	Metafor	f
1	Dolar	6	49	Kara bulut	1
2	Balon	4	50	Şapka	1
3	Asansör	3	51	Rüzgâr	1
4	Tansiyon	3	52	Hırsız	1
5	Tahterevalli	3	53	Ego	1
6	Küçük çocuk	3	54	Aşk	1
7	Fırtına	2	55	Çok şekerli bir tatlı	1
8	Kartopu	2	56	Dansöz	1
9	Bataklık	2	57	Kuyu	1
10	Diş macunu	2	58	Trambolin	1
11	Para	2	59	Canavar	1
12	Hayat	2	60	Erimiş margarin	1
13	Çığ	2	61	Kum	1
14	Zam	2	62	Dönme dolap	1
15	Yüksek binalar	2	63	Ölüm	1
16	Uçak	2	64	Kar	1
17	Bir cebi olmayan pantolon	1	65	Okyanus	1
18	Doğal gaz	1	66	Sinir	1
19	Çizgi	1	67	Kilise	1
20	Sağlık	1	68	Çalar saat	1
21	Kader	1	69	Kanser	1
22	Hava durumu	1	70	Yağmur	1
23	Enfeksiyon	1	71	Kumbara	1
24	Değerlenen arsa	1	72	Dağ	1
25	Salıncak	1	73	Altın	1

26	Güneş	1	74	Kişisel çıkar	1
27	Yürüyen merdiven	1	75	Duygular	1
28	Stres	1	76	Kargaşa	1
29	Akarsu	1	77	Su israfı	1
30	Erozyon	1	78	Işık hızı	1
31	Zaman	1	79	Tükenmekte olan kaynaklar	1
32	Deniz dalgası	1	80	Bitcoin	1
33	Nabız	1	81	Bel ağrısı	1
34	Çekirge	1	82	Kriz	1
35	Gökdelen	1	83	Su	1
36	Freni patlamış araba	1	84	Deprem	1
37	Matruşka	1	85	Diken	1
38	Yangın	1	86	Hayalet	1
39	Dünya nüfusu	1	87	Musluk	1
40	Panik atak	1	88	Astım	1
41	Yılan	1	89	Ateş	1
42	Kasırğa	1	90	Ters orantı	1
43	Dere	1	91	Kilo almaya meyilli vücut	1
44	Yaş	1	92	Vücut sıcaklığı	1
45	Kuş	1	93	Sıcaklık	1
46	Kukla	1	94	Bakteri	1
47	Değişim	1	95	Hız	1
48	Siyaset	1		Toplam metafor	121

Tablo 2’de sosyal bilgiler öğretmen adaylarının 95 farklı metafor oluşturduğu görülmektedir. Oluşturulan metafor sayısı ise toplam 121’dir. Öğretmen adaylarının enflasyon kavramını genel olarak coğrafi unsur, nesne, sağlıkla ilgili terimler, doğal afetler, insana ait özellikler, soyut kavramlar ve canlılar ile ilişkilendirdikleri görülmektedir. Enflasyon kavramı en fazla nesne ve coğrafi unsurlardan yararlanılarak açıklandığı görülmektedir. 121 adet metafor içerisinde en çok tekrar eden metafor sayısı 6 ile 2 aralığında frekansa sahipken diğer metaforlar 1 frekansa sahiptir. Öğretmen adayları tarafından geliştirilen metaforların analizi sonucunda, enflasyon kavramına ilişkin en sık kullanılan metaforun *dolar* ($f=6$), *balon* ($f=4$), *tansiyon* ($f=3$), *asansör* ($f=3$), *tahterevalli* ($f=3$) ve *küçük çocuk* ($f=3$) olduğu tespit edilmiştir. Dolar kavramının en sık kullanılan metafor olmasının sebebi öğretmen adaylarının zihinlerinde Türkiye’nin güncel ekonomik durumu ve buna bağlı olarak döviz kurlarında meydana gelen hareketliliği çağrıştırdığı şeklinde yorumlanabilir. En çok tercih edilen kavramların gerekçeleri incelendiğinde sabit durmayan, hareketli, değişme ihtimalleri gibi ortak özelliklerinin olduğu söylenebilir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemini oluşturan “*Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının enflasyon kavramına ilişkin oluşturdukları metaforların gerekçeleri nelerdir?*” sorusuna ilişkin öğretmen adaylarının verdikleri cevapların analizi sonucunda oluşturulan kategorilere yönelik bulgular ilgili şekillerde ve tablolarda detaylı bir şekilde sunulmaktadır. Şekil 2’de öğretmen adaylarının enflasyon kavramına yönelik oluşturdukları metaforlardan oluşturulan kategoriler verilmektedir.

Şekil 2. Enflasyon Kavramına İlişkin Metaforlardan Oluşturulan Kategoriler

Şekil 2 incelendiğinde, incelenen metaforların 5 kategori içerisinde yer aldığı tespit edilmiştir. Bu kavramsal kategoriler; “Kontrol edilmesi gerekliliği olan”, “Değişme potansiyelinde olan”, “Sürekli artış ve yükselme eğiliminde olan”, “Maddi olarak sorun yaratan” ve “Yıkıcı etkileri olan” şeklindedir. Enflasyon kavramının genel olarak olumsuz bir anlamı çağrıştırdığını ve sosyal bilgiler öğretmen adaylarının enflasyonun bireyler üzerindeki etkilerini hissettiklerini oluşturdukları metaforlardan ve bu metaforlardan ortaya çıkan kategorilerden anlaşılmaktadır. Tablo 3’te sosyal bilgiler öğretmen adaylarının enflasyon kavramına ilişkin metaforlarının anlam bakımından hangi kategoriler altında toplandığına yer verilmiştir.

Tablo 3

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Enflasyon Kavramına İlişkin Oluşturdukları Metaforların Kategorik Dağılımı

Kategoriler	Metaforlar	f
Değişme potansiyelinde olan bir kavram olarak enflasyon	Okyanus, sinir, dönme dolap, tansiyon, nabız, stres, zaman, duygular, hava durumu, deniz dalgası, ters orantı, asansör, panik atak, hayat, Bitcoin, kukla, dansöz, değerlendirilen arsa, kişisel çıkar, tahterevallı, yürüyen merdiven, değişim, kargaşa, siyaset kumbara, para, dolar, sıcaklık, çizgi, kader, kar	31
Sürekli artış gösterme ve yükselme eğiliminde olan bir kavram olarak enflasyon	Trambolin, matruşka, uçak, gökdelen, balon, çekirge, yaş, zam, yüksek binalar, kuş, hız, dünya nüfusu, ışık hızı, dağ, şapka, karabulutlar, güneş, kuyu, insan egosu, altın, akarsu, aşk, su	23
Kontrol edilmesi gerekliliği olan bir kavram olarak enflasyon	Küçük çocuk, salıncak, musluk, su israfı, kartopu, kilo almaya meyilli vücut, vücut sıcaklığı, diken, çalar saat, enfeksiyon, sağlık, doğal gaz, tükenmekte olan kaynaklar, diş macunu, kum, kilise, bakteriler	17
Yıkıcı etkileri olabilen bir kavram olarak enflasyon	Fırtına, çığ, rüzgâr, kasırga, depresyon, yangın, erozyon, yağmur, taşmış dere, ölüm, freni patlamış araba, yılan	12
Maddi olarak sorunlar yaratan bir kavram olarak enflasyon	Canavar, hayalet, kanser, bir cebi olmayan pantolon, astım, ateş, bataklık, kriz, bel ağrısı, hırsız, erimiş margarin, çok şekerli bir tatlı	12
Toplam		95

Tablo 3’te sosyal bilgiler öğretmen adaylarının enflasyon kavramına yönelik geliştirdikleri metaforların kategorilere dağılımı verilmektedir. Geliştirilen metaforlar 5 farklı kategori altında değerlendirilmiştir. En fazla metaforun dahil edildiği kategori ise 30 metafor ile “*değişme potansiyelinde olan bir kavram olarak enflasyon*” kategorisidir. Öğretmen adaylarının oluşturdukları metaforların kategorik dağılımına ilişkin ifadeler doğrudan alıntılarla aşağıda verilmiştir.

Değişme Potansiyelinde Olan Bir Kavram Olarak Enflasyon

Enflasyon kavramını değişme potansiyelinde olan bir kavram olarak algılayan öğretmen adaylarının metaforlarının yer aldığı bu kategoride, katılımcılar toplamda 31 metafor oluşturmuşlardır. Bu kategoriye ilişkin oluşturulan metaforlardan bazı örnekler şu şekildedir:

“Deniz dalgaları gibidir. Çünkü hava şartlarına göre değişip dalgalar yükselebilir veya alçalabilir.” (4K)

“Tansiyon gibidir. Çünkü küçük bir etkide sürekli yükselir ve iner.” (4K)

“Enflasyon asansör gibidir. Çünkü bir iner bir çıkar.” (1K)

“Enflasyon, tahterevalli gibidir. Çünkü inişli çıkışlı olabiliyor tahterevallide bazen yukarıda bazen aşağıda kalmak gibi.” (3K)

“Enflasyon ters orantı gibidir. Çünkü arttığında alım gücü düşer, azaldığında alım gücü yükselir” (1K)

Enflasyon kavramını değişme potansiyelinde olan bir kavram olarak algılayan öğretmen adaylarının metaforları incelendiğinde, enflasyonun süreç içerisinde azalma veya artma eğilimi gösterebileceği algısına sahip olduğu söylenebilir. Ayrıca öğretmen adaylarının enflasyonun artma veya azalma durumunda insanlar üzerinde yarattığı olumlu veya olumsuz etkiye yönelik algılarının olduğu sonucu çıkarılabilir.

Sürekli Artış Gösterme ve Yükselme Eğiliminde Olan Bir Kavram Olarak Enflasyon

Enflasyon kavramını sürekli artış gösterme ve yükselme eğiliminde olan bir kavram olarak algılayan öğretmen adaylarının metaforlarının yer aldığı bu kategoride katılımcılar toplamda 23 metafor geliştirmişlerdir. Bu kategoriye ilişkin oluşturulan metaforlardan bazı örnekler şu şekildedir:

“Enflasyon trambolin gibidir. Çünkü, durmak yerine her defasında daha da yükseğe nükseder.” (4E)

“Enflasyon matruşka gibidir. Çünkü gittikçe büyür.” (4E)

“Enflasyon ego gibidir. Çünkü insanın egosu nasıl sürekli yükseliyorsa enflasyonda sürekli yüksektir.” (1K)

“Enflasyon, hıza benzer. Çünkü yol aldıkça sürekli artıyor.” (2K)

“Enflasyon dünya nüfusu gibidir. Çünkü sürekli olarak artış gösterir.” (1K)

Enflasyon kavramını sürekli artış gösterme ve yükselme eğiliminde olan bir kavram olarak algılayan öğretmen adaylarının metaforları incelendiğinde, enflasyonun sürekli arttığına yönelik olumsuz algıların olduğu söylenebilir. Öğretmen adayları bu kategoride enflasyonu çeşitli nesnelere benzetmiştir. Bu nesnelere de genellikle artma, yükselme ve büyüme gibi özellikleri olan nesnelere olduğu söylenebilir.

Kontrol Edilmesi Gerekli Olan Bir Kavram Olarak Enflasyon

Enflasyon kavramını kontrol edilmesi gerekliliği olan bir kavram olarak algılayan öğretmen adaylarının metaforlarının yer aldığı bu kategoride katılımcılar toplamda 17 metafor geliştirmişlerdir. Bu kategoriye ilişkin oluşturulan metaforlardan bazı örnekler şu şekildedir:

“Enflasyon küçük çocuk gibidir, çünkü ne yapacağı belli olmaz, gözetilmelidir.” (1E)

“Enflasyon musluk gibidir, çünkü bir kere sızıntı verdiği an durdurulamaz ve önü kesilemez.” (1K)

“Suyu israf etmek gibidir, çünkü önemli olduğunu anlatmadıkları için hep bilinçsizce artıyor.” (2K)

“Enflasyon çalar saat gibidir, çünkü erteledikçe sonraki süreçte daha da rahatsız edici olmaya başlar.” (2E)

“Enflasyon doğal gaz gibidir. Çünkü ne kadar açarsak artarsa zararda faturada artar.” (3K)

Enflasyon kavramını kontrol edilmesi gerekliliği olan bir kavram olarak algılayan öğretmen adaylarının metaforları incelendiğinde, enflasyonun oluşmasını engellemek ve enflasyondan etkilenmemek için tedbirli davranılması gerektiği algısının olduğunu söylemek mümkündür. Ayrıca öğretmen adaylarının görüşlerinde enflasyonun ihmallerden kaynaklandığı bu yüzden ekonomik politikaların enflasyonu önlemeye yönelik yapılması gerektiği algısının olduğu da söylenebilir.

Yıkıcı Etkileri Olabilen Bir Kavram Olarak Enflasyon

Enflasyon kavramını yıkıcı etkileri olabilen bir kavram olarak algılayan öğretmen adaylarının metaforlarının yer aldığı bu kategoride katılımcılar toplamda 12 metafor geliştirmişlerdir. Bu kategoriye ilişkin oluşturulan metaforlardan bazı örnekler şu şekildedir:

“Enflasyon bir fırtına gibidir. Çünkü gelince kasıp kavurur.” (1E)

“Freni patlamış araba gibidir. Çünkü bir kere yaşanırsa durdurulamaz ve çok olumsuz sonuçlara neden olur.” (4K)

“Deprem gibidir. Çünkü, yüksek binalar depremde yıkılınca nasıl kayıp çok olursa enflasyonda yükselince kaybedilen çok şey olur” (2K)

“Enflasyon taşmış dere gibidir. Çünkü taşan bir dere önüne gelen ne varsa alır götürür. Enflasyonla da mücadele edilmesi zordur.” (1E)

“Enflasyon yağmur gibidir. Çünkü çok yağdığında birçok insanın canını yakar.” (3K)

Enflasyon kavramını yıkıcı etkileri olabilen bir kavram olarak algılayan öğretmen adaylarının metaforları incelendiğinde, enflasyonun oluşması halinde birçok olumsuz durumun yaşanabileceği ve bu olumsuz durumların yıkıcı etkilerinin olabileceği algısının olduğu söylenebilir. Ayrıca öğretmen adaylarının geliştirdiği metaforları genellikle doğal afetler ve doğa olayları oluşturmaktadır. Doğal afetlerin ve doğa olaylarının gerçekleşmesi halinde yıkıcı etkilerinin olabileceği algısından hareketle enflasyon kavramı için bu metaforları geliştirdikleri söylenebilir.

Maddi Olarak Sorunlar Yaratan Bir Kavram Olarak Enflasyon

Enflasyon kavramını maddi olarak sorunlar yaratan bir kavram olarak algılayan öğretmen adaylarının metaforlarının yer aldığı bu kategoride katılımcılar toplamda 12 metafor geliştirmişlerdir. Bu kategoriye ilişkin oluşturulan metaforlardan bazı örnekler şu şekildedir:

“Enflasyon kanser gibidir, çünkü insanların birikimlerini eritir.” (3E)

“Enflasyon bir cebi olmayan pantolon gibidir. Çünkü emek ile kazanılan paranın iki cebe dağılması gerekirken bir cebe atılması gibi” (3E)

“Enflasyon bel ağrısı gibidir. Çünkü fazlası bel büker.” (2E)

“Enflasyon bataklık gibidir. Çünkü bataklık nasıl ki hareket ettikçe dibe çeker enflasyonda arttıkça insanları zora sokar.” (3K)

“Enflasyon margarinin erimesine benzer. Çünkü dışarda bırakmışsınız buz dolabına koymayı akıl edememişsiniz. Enflasyonu hissettiğimiz vakit eğer farklı bir yere yatırım yapmaz isek elimizdeki para erir.” (4E)

Enflasyon kavramını maddi olarak sorunlar yaratan bir kavram olarak algılayan öğretmen adaylarının metaforları incelendiğinde, enflasyonun insanları maddi açıdan nasıl etkilediğini anlatan metaforlar geliştirildiği söylenebilir. Öğretmen adayları enflasyonun maddi anlamda ne tür etkilerinin olduğuna yönelik çeşitli benzetmeler yapmışlardır. Örneğin, enflasyonu bataklığa benzeten öğretmen adayı, bataklıkta hareket edince dibe doğru batmaya başlamayı enflasyonun arttıkça etkilerinin daha fazla arttığına benzetmiştir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu araştırmada, 121 sosyal bilgiler öğretmen adayı 5 kavramsal kategori altında 95 adet geçerli metafor geliştirmiştir. Öğretmen adaylarının enflasyon kavramını farklı kavramlarla

algıladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada öğretmen adaylarının enflasyon kavramına yönelik en fazla ürettiği metaforların dolar ve balon kavramlarına ilişkin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu kavramları sırasıyla *asansör, tansiyon, tahterevallı, küçük çocuk, fırtına, kartopu, bataklık, dış macunu, para, hayat, çığ, zam, yüksek binalar, uçak* kavramları takip etmektedir. Öğretmen adayları tarafından genellikle olumsuz çağrışımlara yönelik metaforların geliştirildiği söylenebilir.

Araştırmada öğretmen adayları tarafından geliştirilen metaforlar incelendiğinde, öğretmen adaylarının enflasyon kavramına ilişkin olumsuz algılarının olduğu görülmektedir. Bu sonuç öğretmen adaylarının enflasyonun etkileri konusunda bilgi sahibi olduğunu göstermektedir. Öğretmen adaylarının geliştirdikleri metaforlardan hareketle soyut bir kavram olan enflasyonun tek bir metaforla açıklanamayacağı söylenebilir. Değişme potansiyelinde olan bir kavram olarak enflasyon kategorisi altında toplanan metaforlar incelendiğinde, öğretmen adayları enflasyon oranının süreç içerisinde değişiklik gösterebileceği anlamına gelebilecek kavramlarla metaforlar oluşturmuştur. Aynı zamanda en fazla metafor bu kategoride yer almıştır. Sürekli artış gösterme ve yükselme eğiliminde olan bir kavram olarak enflasyon kategorisi en fazla metaforun yer aldığı ikinci kategoridir. Öğretmen adaylarının bu kategori altında toplanan metaforları incelendiğinde, enflasyona yönelik olumsuz bir algıya sahip oldukları, enflasyon oranının hızlı bir şekilde yükseldiğini ve her zaman artış gösterme eğiliminde olduğunu algıladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen adaylarının gündelik hayatla ilişki kurarak bu metaforları geliştirdikleri söylenebilir. Kontrol edilmesi gerekliliği olan bir kavram olarak enflasyon kategorisi altında toplanan metaforlar incelendiğinde, öğretmen adaylarının enflasyonun zararlarının farkında olduğu söylenebilir. Ancak bu kategori altında enflasyonun oluşumunu tetikleyen faktörlerin olduğunu ve buna yönelik de önlemlerin alınması gerektiğine yönelik metaforlar oluşturmuşlardır. Yıkıcı etkileri olabilen bir kavram olarak enflasyon kategorisi altında toplanan metaforlar incelendiğinde, öğretmen adayları enflasyonun telafi edilmesi zor sonuçlar doğuracağını algıladıkları söylenebilir. Bu kategori altındaki metaforların genellikle doğal afetlerle ilişkilendirildiği görülmektedir. Öğretmen adayları doğal afetlerle ilgili kavramları kullanarak enflasyonun telafi edilmesinin zor olduğunu açıklamışlardır. Maddi olarak sorunlar oluşturan enflasyon kategorisi altında toplanan metaforlar incelendiğinde, öğretmen adayları enflasyonun insanların birikimlerini erittiğini, enflasyonun olduğu bir ülkede insanların maddi açıdan sorunlarla karşılaşacağını metaforlar yoluyla açıklamaya çalışmışlardır. Enflasyona ait oluşturulan tüm metaforların ortak özelliğine bakıldığında enflasyonun insanların yaşam standardını değiştirdiği ve fiyatların yükselmesi ile alım gücü azaldığı için olumsuz bir kavram olarak algılandığı sonucu çıkarılabilir. Shiller (1997) çalışmasında, enflasyonun insanları mutsuz, endişeli ve karamsar yapması, adaletsizlik yaratması ve gelir dağılımını bozması ve yaşam kalitesini düşürmesi gibi sebeplerden enflasyonun sevilmediği ve olumsuz bir kavram olarak algılandığı sonucuna ulaşmıştır. Öğretmen adaylarının geliştirdiği metaforlar çerçevesinde oluşturulan kategoriler, literatürde enflasyona ilişkin tanımlar doğrultusunda adayların algılarına yansıdığı söylenebilir (Çepni, 2019; Eryüzlü, 2021; Malik, 2023; Songur ve Sertkaya, 2020; Yıldırım, 2020). Dolayısıyla öğretmen adaylarının enflasyon kavramına yönelik yeterli bilgiye sahip olduğu çıkarımı yapılabilir.

Oluşturulan metaforlar genel olarak incelendiğinde; coğrafi unsur, nesne, doğal afetler, canlılar ve soyut kavramlardan oluşmaktadır. Enflasyon kavramına ilişkin en çok oluşturulan metafor dolardır. Bu metaforun enflasyon kavramıyla ilişkili olduğu söylenebilir. Şöyle ki hem enflasyon hem de dolar sürekli değişim göstermektedir. Ekonomik anlamda dışa bağımlılığı yüksek ülkelerde döviz kurunda oluşan artışların ulusal paranın değer kaybetmesine ve enflasyona sebep olması (Şanlı, 2022; Turna, Eşmen ve Turna, 2022) öğretmen adaylarının en çok dolar kavramını metafor olarak kullanmalarının bir sebebi olarak söylenebilir. Nalinci ve Yapıcı (2020) yaptıkları çalışmada meslek yüksekokulu öğrencilerinin enflasyon kavramına yönelik en çok döviz kavramını kullanarak metafor ürettiklerini tespit etmiştir. Ayrıca enflasyon kavramına ilişkin metaforları nesne, doğa olayı, canlı, duygu ve ekonomi kategorileri altında toplanmıştır. Bu yönüyle mevcut araştırmanın sonuçları benzer çalışmalarla örtüştüğü söylenebilir.

Öğretmen adaylarının enflasyon kavramı için en fazla geliştirdikleri metaforlardan bir diğeri balon kavramıdır. Malik (2023) finansal kavramların görsel metaforlarla nasıl anlatılacağını konu edindiği çalışmasında enflasyon kavramı için dolar ve balon kavramlarını kullanarak ortaya bir resim

çıkarmıştır. Bu iki kavramın en çok tekrar eden kavramlar olması, enflasyonun artmasıyla birlikte dövizinde artması ve balon gibi şiştikçe tehlikenin daha da artması olarak yorumlanabilir.

Öğretmen adayları tarafından geliştirilen metaforlar genel olarak incelendiğinde, öğretmen adaylarının enflasyonu günlük yaşantıları ile ilişkilendirdikleri söylenebilir. Dere ve Aktaşlı (2019) yaptıkları çalışmada öğrencilerin ekonomik kavramlar olan üretim, dağıtım ve tüketim kavramlarından tüketime ilişkin gündelik hayatta daha fazla yaşantılarının olduğunu dolayısıyla bu kavramı daha iyi tanımladıklarını ifade etmiştir. Mevcut çalışmada da öğretmen adaylarının enflasyon kavramına yönelik oluşturdukları metaforlarda gündelik yaşantılarının etkisi olduğu ve genellikle somut kavramlarla metaforlar oluşturdukları söylenebilir. Enflasyon kavramı anlam bakımından olumsuz ve soyut bir kavram olduğundan bu kavrama ilişkin öğretmen adaylarının oluşturdukları metaforlara daha çok olumsuz anlam yüklenmiştir. Bayrı ve Akçacı (2020) enflasyon kavramına ilişkin oluşturulan metaforların çoğunluğunun olumsuz metaforlar olduğunu ifade etmiştir. Elde edilen sonuçlardan hareketle şu önerilerde bulunulabilir.

- Sosyal bilgiler öğretmen adaylarına ve öğretmenlerine soyut kavramların derslerde öğrencilere ne tür yöntem ve teknikler uygulayarak kazandırabileceğine (kavram ağı, kavram haritası, kelime ilişkilendirme testi, bulmaca vb.) yönelik eğitimlere ilgili lisans derslerinde yer verilebilir. Örneğin öğretmenlik uygulaması teorik derslerinde bu tür yöntemlerin kullanılması teşvik edilebilir.
- Sosyal bilgiler dersini alan ortaokul öğrencileriyle ekonomik kavramlara ilişkin metafor araştırmaları yapılarak öğrencilerin algıları ortaya çıkarılabilir.
- Farklı bölümlerde öğrenim gören öğretmen adayları ile farklı ekonomik kavramlara ilişkin metafor çalışmaları yapılabilir.

Araştırmacıların Katkı Oranı

Araştırmacılar bu çalışmaya eşit oranda katkıda bulunmuşlardır.

Çıkar Çatışması

Çalışmada çıkar çatışması oluşturabilecek herhangi bir durum bulunmamaktadır.

Kaynaklar

- Abdullah, M. A., and Chong, R. (2014). Financial literacy: An exploratory review of the literature and future research. *Journal of Emerging Economies and Islamic Research*, 2(3), 32-41. <https://doi.org/10.24191/jeeir.v2i3.9631>.
- Akhan, N. E. (2013). Ekonomi okuryazarlığı. E. Gençtürk ve K. Karatekin (Ed.), *Sosyal bilgiler için çoklu okuryazarlıklar* içinde (ss.78-112). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Akhan, N. E. (2015). Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin ekonomi konularını öğretmede öz-yeterlik inançları. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2015(4), 28-43.
- Akkaş Baysal, E. ve Hocoğlu, N. (2019). Nitel araştırma modelleri-desenleri. G. Ocak (Ed.), *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* içinde (ss.126-149). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Alpago, H. (2018). Ekonominin toplumsal gelişme sürecindeki yeri. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 6(13), 303-317. <https://doi.org/10.33692/avrasyad.510141>.

- Atkinson, A., and Messy, F. A. (2013). Promoting financial inclusion through financial education: OECD/INFE evidence, policies and practice, *OECD working papers on finance, insurance and private pensions*, No. 34. Paris, France: OECD Publishing.
- Bal, O. (2019). Enflasyon ve stagflasyon olgularına yönelik çözüm politikaları ve Türkiye örneği. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 472-489. <https://doi.org/10.15869/itobiad.505657>.
- Barış, S. ve Şeker, H. (2017). Ekonomi okuryazarlığı: Amasya Üniversitesi'nde bir araştırma/Economic literacy: A research on Amasya University. *Finans Politik ve Ekonomik Yorumlar*, 54(624), 79-93.
- Bayhan, P., Kaysılı, B. K. ve Yükselen, A. (2010). Çocukların ekonomiyle ilgili kavramlara yönelik algılarının yaşlara göre incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 32(143), 3-12.
- Bayri, Y. ve Akçacı, T. (2020). Metafor yöntemi ile temel ekonomik ve finansal kavramların algı seviyelerinin belirlenmesi: Kilis örneği. *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi (AKAD)*, 12(23), 452-473. <https://doi.org/10.20990/kilisiibfakademik.795931>.
- Biçer, E. B. ve Altan, F. (2016). Üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık ile ilgili tutum ve davranışlarının değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(4), 1501-1517
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2020). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Coşkun, S. (2016). Üniversite öğrencilerinin finansal davranış ve tutumlarının belirlenmesi: Finansal okuryazarlık algıları üzerine bir araştırma. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(7), 2247-2258.
- Çakmak, Ö. (2008). Eğitimin ekonomiye ve kalkınmaya etkisi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (11), 33-41.
- Çepni, E. (2019). *Ekonomik ve finansal göstergeler rehberi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Demir, F. B. ve Tatan, M. (2019). Sosyal bilgiler ve toplumsal kurumlar. B. Ü. İbret ve S. Kaymakcı (Ed.), *Sosyal bilgiler ve toplum içinde* (ss. 237-272). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Dere, İ. ve Aktaşlı, İ. (2019). Üretim, dağıtım ve tüketim kavramlarının öğretimine ilişkin bir eylem araştırması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23(3), 1389-1406.
- Düzgün, R. (2015). *Genel ekonomi: Tek dönemlik ekonomi dersleri için (mikroekonomi, makroekonomi)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Erbay, R. (2013). Ekonomik kalkınmada tarımın rolü: Türkiye üzerine bir değerlendirme. *Balkan Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(4), 1-16.
- Eryüzlü, H. (2021). *Herkes için genel ekonomi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Gül, E., Ekinci, A. ve Gürbüz, A. A. (2006). *Enflasyonla mücadelede enflasyon hedeflemesi: Kavramlar, işleyiş ve Türkiye örneği*. Bursa: Ekin Kitabevi.
- Güler, A., Halıcıoğlu, M. B. ve Taşgın, S. (2015). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Gümüş, E. ve Şişman, M. (2012). *Eğitim ekonomisi ve planlaması*. Ankara: Pegem Akademi.
- Gümüş, U. T. ve Pailer, M. K. (2019). Öğrencilerin finans dersi alma durumunun finansal okur yazarlık seviyesine etkisi: Bir Nazilli örneği. *OPUS International Journal of Society Researches*, 11(18), 1494-1516. <https://doi.org/10.26466/opus.553171>.
- Güvenç, H. (2017). Öğretim programlarımızda finansal okuryazarlık. *İlköğretim Online*, 16(3), 935-948. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2017.330233>.
- Kılıçoğlu, G. ve Akhan, N. (2014). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ekonomi kavramlarını anlama düzeyleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(51), 209-255. <https://doi.org/10.17755/esosder.43846>.
- Kızılcıoğlu, A. ve Taş, H. İ. (2007). İlköğretim ikinci kademede coğrafya eğitimi ve öğretimi: öğrenme alanları ve kazanım boyutu. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 16, 93-108.
- Lusardi, A. (2015). Financial literacy skills for the 21st century: Evidence from PISA. *Journal of Consumer Affairs*, 49(3), 639-659. <https://doi.org/10.1111/joca.12099>.
- Lusardi, A., Mitchell, O. S. and Curto, V. (2010). Financial literacy among the young. *Journal of Consumer Affairs*, 44(2), 358-380. <https://doi.org/10.1111/j.1745-6606.2010.01173.x>.
- Malik, A. (2023). Evaluating the visual metaphors of Financial concepts through content analysis. *Journal of Risk and Financial Management*, 16(3), 202. <https://doi.org/10.3390/jrfm16030202>.
- Mandell, L. and Klein, L. S. (2009). The impact of financial literacy education on subsequent financial behavior. *Journal of Financial Counseling and Planning*, 20(1), 15-24.
- Marcolin, S. and Abraham, A. (2006). Financial literacy research: current literature and future opportunities. *3rd International Conference on Contemporary Business, Leura NSW, 21-22 September. Australia: Faculty of Commerce, Charles Stuart University*.
- Memişoğlu, H. ve Güçin, G. (2017). Current issues teaching according to the opinions of social studies teachers. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(4), 1274-1295.
- Mesjasz, C. (2008). Ekonomik güvenlik. *Uluslararası İlişkiler Dergisi*, 5(18), 125-150.
- Miles, M. B. and Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2nd Ed.). SAGE Publications.
- Millî Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2018). *İlkokul ve ortaokul sosyal bilgiler dersi (4, 5, 6, 7. sınıflar) öğretim programı*. <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=354> adresinden 29.04.2023 tarihinde erişilmiştir.
- Nalinci, S. and Yapıcı, M. (2020). Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin enflasyon ve işsizliğe ilişkin metaforları. *The Journal of Academic Social Sciences*, 8(101), 481-492. <http://dx.doi.org/10.29228/ASOS.40089>.
- Nar, M. S. (2019). Arkaik toplumlardan günümüze değiş-tokuş ekonomisi ve örnek ülke uygulamaları. *Journal of Economy Culture and Society*, 60, 207-225. <https://doi.org/10.26650/JECS2019-0006>.
- Özbilen, Ş. (2015). *Ekonomi politikasının temelleri (notlar)*. Ankara: Gazi Kitabevi.

- Öztürk, C. (2015). Sosyal bilgiler, kavram, içerik ve program. Öztürk, C. (Ed.), *Sosyal bilgiler öğretimi demokratik vatandaşlık eğitimi içinde* (ss. 1-31). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Öztürk, E. ve Demir, Y. (2015). Finansal okuryazarlık ve para yönetimi: Süleyman Demirel Üniversitesi akademik personel üzerine bir uygulama. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (68), 113-134. <https://doi.org/10.25095/mufad.396629>.
- Öztürk, N. (2005). İktisadi kalkınmada eğitimin rolü. *Sosyoekonomi*, 1(1). 27-44.
- Palmquist, R. A. (2001). Cognitive style and users' metaphors for the web: An exploratory study. *The Journal of Academic Librarianship*, 27(1), 24-32.
- Patton, M. Q. (2018). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri*. M. Bütün ve S.B. Demir (çev.ed.). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Remund, D. L. (2010). Financial literacy explicated: The case for a clearer definition in an increasingly complex economy. *Journal Of Consumer Affairs*, 44(2), 276-295. <https://doi.org/10.1111/j.1745-6606.2010.01169.x>.
- Saban, A. (2009). Öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *Türk eğitim bilimleri dergisi*, 7(2), 281-326.
- Serter, N. (1982). Bir devlet görevi olarak eğitim. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, 1(31) 381-394.
- Shiller, R. J. (1997). Why do people dislike inflation? *In Reducing inflation: Motivation and strategy* (pp. 13-70). University of Chicago Press.
- Songur, M. ve Sertkaya, B. (2020). *Türkiye ekonomisinde enflasyon dinamikleri*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Sosin, K., Dick, J. and Reiser, M. L. (1997). Determinants of achievement of economics concepts by elementary school students. *The Journal of Economic Education*, 28(2), 100-121. <https://doi.org/10.1080/00220489709595912>.
- Şanlı, O. (2022). Döviz kuru dalgalanmalarının enflasyona etkisi: Türkiye örneği. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 12(3), 2487-2514. <https://doi.org/10.48146/odusobiad.1082470>.
- Turna Y., Eşmen S. ve Turna B. (2022). Türkiye' de döviz kurunun enflasyon etkisi ve fiyat yapışkanlıkları: NARDL yaklaşımı. *İzmir İktisat Dergisi* 37(2). 522-535. <https://doi.org/10.24988/ije.932967>.
- Ulukaya Öteleş, Ü. ve Demir, F. B. (2023). Popüler kültür sosyal bilgiler öğretmeni adayları için ne anlam ifade ediyor?: Metaforik bir çalışma. *Journal of History School*, 63, 800-833. <http://dx.doi.org/10.29228/Joh.67325>.
- Ünal, F. ve Er, H. (2017). Öğretmen adaylarının sosyal bilgiler dersinde öğretimi zor olan soyut kavramlara ilişkin bilişsel yapılarının incelenmesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi* 1(1), 6-24.
- Webley, P. (2005). Children's understanding of economics. M. Barrett and E Buchanan-Barrow (Ed). *Children's understanding of society* içinde (ss. 43-67). Hove: Psychology Press.
- Yalçınkaya, E. ve Er, T. (2019). Sosyal bilgiler eğitiminde finansal okuryazarlık. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 9(1), 1-24.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldırım, D. ve Özbek, A. (2021). Erken dönem ekonomi eğitimi ve finansal sosyalizasyonun finansal okuryazarlık düzeyine etkisi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(2), 694-710. <https://doi.org/10.32709/akusosbil.860749>.

Yıldırım, S. (2020). *Türkiye’de işsizlik ve enflasyon ilişkisi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yüksek Öğretim Kurumu. (2018). *Sosyal bilgiler öğretmenliği lisans programı*. Ankara: YÖK Yayınları.

Extended Abstract

Introduction

The science of economics covers the scientific study of the choices made for the alternative use of the scarce resources of the individual and society (Mesjasz, 2008). Education plays an important role in raising awareness of individuals by having knowledge on basic economic issues and making the right decisions in economic terms. Because education helps individuals to perceive economic concepts correctly, manage their own economy and plan their future (Akhan, 2015). Starting the education of economics at an early age helps children acquire financial skills in their later years, helping them to acquire positive habits in these subjects (Yıldırım & Özbek, 2021). Therefore, it is important that the social studies preservice teacher who will teach this course understand the economic concepts correctly. The society needs to be aware of inflation, the factors that cause inflation and what needs to be done to prevent inflation from occurring. At this point, the perceptions of social studies preservice teacher, who shape the society, about the concept of inflation are important. Determining the perceptions of preservice teacher about inflation, considering that it will contribute to education and sociology in general in terms of economics in particular, makes it necessary to carry out this research to eliminate the deficiency in the field. Therefore, in this study, it is aimed to examine the perceptions of social studies preservice teacher towards inflation through metaphor. In line with this main purpose, answers to the following questions were sought:

1. What are the metaphors of social studies preservice teacher about the concept of inflation?
2. What are the reasons for the metaphors created by the social studies preservice teacher regarding the concept of inflation?

Method

This research was designed with the phenomenology pattern, which is one of the qualitative research methods. The study group of the research consists of 1st, 2nd, 3rd and 4th grade students of social studies teaching program who are studying at the education faculty of a state university in Turkey in the 2022-2023 academic year. A total of 140 preservice teachers participated in the research. The data of the research were collected with the interview form created by the researcher. The collection of data in the research was carried out through the Microsoft Forms system, with a metaphor form created by the researcher and a form containing personal information. Metaphors created by pre-service teachers regarding the concept of inflation were analyzed by content analysis. In this research, qualitative research method should be preferred, credibility for the validity of the research; Care was taken to provide transferability criteria for external validity.

Findings

It is seen that social studies preservice teacher created 95 different metaphors. The number of metaphors created is 121 in total. As a result of the analysis of the metaphors developed by the pre-service teachers, the most frequently used metaphors for the concept of inflation were dollar (f=6), balloon (f=4), blood pressure (f=3), elevator (f=3), seesaw (f=3) and It was determined that he was a small child (f=3). It is seen that the pre-service teachers generally associate the concept of inflation with geographical elements, objects, terms related to health, natural disasters, human characteristics and abstract concepts, living things. It is seen that they explain the concept of inflation mostly by making use of objects and geographical factors.

In this category, which includes the metaphors of pre-service teachers who perceive the concept of inflation as a concept with the potential to change, the participants created a total of 31 metaphors. In this category, which includes the metaphors of pre-service teachers who perceive the concept of inflation as a concept that needs to be controlled, the participants developed a total of 17 metaphors. In this category, which includes the metaphors of pre-service teachers who perceive the

concept of inflation as a concept that can have devastating effects and create financial problems, the participants developed a total of 12 metaphors.

Conclusion, Discussion and Recommendations

In this study, 121 social studies preservice teacher developed 95 valid metaphors under 5 conceptual categories. It has been concluded that preservice teacher perceive the concept of inflation with different concepts. In the research, it has been concluded that the concept of inflation is mostly created as a metaphor by using the dollar and balloon concepts. These concepts are followed by elevator, tension, seesaw, small child, storm, snowball, swamp, toothpaste, money, life, avalanche, hike, high buildings, and airplane, respectively. It can be said that metaphors for negative connotations are generally developed by social studies preservice teacher.

Examining the metaphors developed by the pre-service teachers in the study, it is seen that the pre-service teachers have a negative perception about the concept of inflation. This result shows that social studies preservice teacher have knowledge about the effects of inflation. Bayri and Akçacı (2020) found in their study that individuals create metaphors for the negative aspects of the concept of inflation. It can be said that the categories created within the framework of the metaphors developed by the pre-service teachers are reflected in the perceptions of the pre-service teachers in line with the definitions related to inflation in the literature (Çepni, 2019; Songur ve Sertkaya, 2020; Yıldırım, 2020; Eryüzlü, 2021; Malik, 2023). Therefore, it can be concluded that social studies preservice teacher have sufficient knowledge about the concept of inflation.

When the created metaphors are examined in general; It consists of geographical element, object, natural disasters, living things and abstract concepts. The most common metaphor for the concept of inflation is the dollar. It can be said that this metaphor is related to the concept of inflation. That is to say, both inflation and the dollar are constantly changing. In their study, Nalinci and Yapıcı (2020) found that vocational school students mostly produced metaphors for the concept of inflation by using the concept of currency.

When the metaphors developed by the pre-service teachers are examined in general, it can be said that the pre-service teachers associate inflation with their daily lives. In their study, Dere and Aktaşlı (2019) stated that students have more experiences in daily life related to consumption than the economic concepts of production, distribution and consumption, so they define this concept better. Since the concept of inflation is a negative and abstract concept in terms of meaning, the metaphors created by the pre-service teachers regarding this concept were attributed more negative meanings.

Based on the results obtained, the following suggestions can be made: Trainings on how to teach abstract concepts in lessons can be given to social studies preservice teacher and teachers. By conducting metaphor researches with secondary school students who take social studies course, students' perceptions of economic concepts can be revealed. Similar studies can be conducted on different economic concepts.